

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. k. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 3 krone.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: P. n. člane in čitatelje. — O pridobivanju travinega semena. — Kako bo na stare dni? — Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem. — Zborovanja podružnic. — Iz podružnic. — Poročilo o stanju hmelja. — Vposlano. — Tržna poročila. — Z a d r u g a : Poročila Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

P. n. člane in čitatelje

„Gospodarskega Glasnika“ prosimo, naj blagovoljivo oprostiti zadnji dve zamudi. Sedaj je poskrbljeno za to, da se kaj takega odslej ne bo več zgodilo.

Uredništvo.

O pridobivanju travinega semena.

Po statističnih izveštjih je prišlo leta 1909 v vrednosti 2 $\frac{1}{4}$ milijona kron travinega semena iz tujih držav čez avstro-ogrsko mejo, ponajveč iz Nemčije, Angleške in Amerike. Letos je pa zahtevala Amerika že cene, s kakoršnjimi se do sedaj še nikdar ni plačevalo travino seme. Radi slabe letine za krmo v letih 1908 in 1909 je začel vsak previden kmetovavec prirejati krmo (seno) za živino tudi na njivah in za to je bilo treba izvenredne množine travinih semen, s katerih pridobivanjem pa se peča le malo krajev, malo posameznikov. Izvenredno visoke stroške pri pošiljavi, kakor tudi neredkokrat še večji dobiček prekupcev, bi si pa naši kmetovavci prav lahko prihranili in morebiti še pri tem kaj pridobili, da se pečajo malo bolj z gojitvijo raznih trav, ki imajo pri senu veliko hranilno (krmsko) vrednost, in da zlasti one, ki so najvažnejše in ki jih vsak dan vidimo, razmnožujejo na ta način, da jih tam, kjer stoje več ali manj na kupu, pustijo dozoreti, da pridobe njih seme. (Za krmo seveda tako dozorela trava nima tiste vrednosti, kakor če se pokosi v cvetu.) Mnogolična Avstrija, osobito pa še naša Spodnještajerska bi prav lahko pokrivala na tak način ne le svoje lastne potrebe, ampak bi lahko gotovo tudi skupila krasen dobiček, med tem ko sedaj pošilja ogromno denarja v tujino; zlasti pa so naše trave kakor: francoska pahovka* (französisches Raygras, hoher Glatthafer, *Arrhenatherum elatius* P. de B., *Avena elatior*), zlati oves ali zlata pahovka (Goldhafer, *Avena flavescens* L., *Trisetum pratense*), pasja trava (Knautgras, *Dactylis glomerata*) in travniška bilnica (Wiesenschwingel, *Festuca pratensis*, *F. elatior*) mnogo boljše po svoji kakovosti, nego one, ki jih kupujemo za drag denar; zlasti pa velja to za naš zlati oves, eno najizvrstnejših trav naših krajev, ki se nikjer drugod po svetu ne razvija tako lepo. Pridobivanje njegovih majhnih semenčk zahteva res veliko pozornost in spretnost; za to se pa seme tudi dobro plača. Na tistih mestih, kjer se zlati oves nahaja kar na kupu, ga je treba pustiti, da malo dozori, vsaj tako dolgo, da se latki zapro in obledijo; na to se previdno odreže cel klas z 1—2 pedna dolgim stebelcem, zveže v rokavati in spravi v plahti domov. V svrhu popolne dozoritve se dajo te rokavati na kak zračen prostor na podstrešju in ko je stvar dozorela tako daleč, da je vse lepo suho, se izmlati travino seme najlepše na ta način, da se z rokavati udriha ob notranjo plat čistega soda ali kake druge pri-

* Glej Rohrmanovo knjigo „Poljedelstvo“, II. del, str. 133 in naslednje!

merne posode. Ta način mlati je res malo muden, toda prihranimo si na ta način mnogo mudnejše čiščenje semena od plev in odgovarja tako dobljeno seme tudi najstrožjim zahtevam v semenski trgovini. Če se pa mlati s cepci ali krepelci, pa je čiščenje resastega semena od slame in plev skoro neizvršljivo. Zlati oves pride v dveh vrstah na trg; naš zlati oves (*Avena flavescens*) ima bliščeče žolte klasce na približno 60 cm visokem stebelcu, takozvani veliki zlati oves (*Avena flavescens maior*) pa, ki je redkejši in tudi boljši in dražji, pa ima po 1 m visoke stebelce in pogosto kakor jeklo plave klasce. Gojitev trav na veliko je težavno, za naše kraje skoro neizvršljivo in tudi ne brez nevarnosti; ali v malem se polagoma na zgoraj naznačeni način lahko zdatno zboljša vrednost naših senožet; treba je le pozornosti in malo strpljivosti. Kakor povsod je tudi v tem slučaju domača reja najboljša in človek ve gotovo kaj ima.

Za to je pa treba v prvi vrsti poznati posamezne trave; to ni tako lahko. Še teže je pa poznati travina semena narazen in to radi tega, ker so si radi svoje maličkosti precej slična na prvi pogled; pa temu, če se na tanko pogleda, ni tako. Razne trave in deteljice bi pa moral vsak poljedelec razločevati drugo od druge ter poznati, katera vrsta trav je boljše, katera slabše. Preveč pisan travnik ni nikdar kaj prida; prijeten je morebiti za oko; pa kakor je že vse na tem svetu tako urejeno, ima vse, kar je v resnici dobro in koristno, vedno le bolj priprosto obleko.

Početniki, ki začnejo nabirati travino seme, se lotijo najumestnejše pasje trave (Knautgras, *Dactylis glomerata*) in pa francoske pahovke (Glatthafer ali Raygras, *Avena elatior*), ki pa pri prodaji seveda ne dosežeta niti četrte cene od zlatega ovsca. Sicer so pa naši travniki sami še potrebni toliko izboljšave, da za sedaj še misliti ni na prodajo travinih semen za hasek. Treba je pa pri obeh vrstah paziti na to, da nam, če je dozoretev dosegla svojo mejo, semena ne izpadejo, če se dotaknemo rastline; navadno izpadejo najlepša semena; pri zlatem ovsu se pozna umestna in za zbiranje semena primerna dozoretev na tem, da seme ni več mlečno; če porežemo klasje pri tej priliki, dozori po tem seme v latkih na omenjenem zračnem prostoru prav lepo.

Pri pasji travi (*Dactylis*) je treba paziti tudi na to, ali je majhno in ozko semence dobro razvito, ker se rado zgodi, da se v obče rano cvetočo travo zaloti mraz, ki uniči cvet in da se potem sploh ni moglo razviti seme, ampak so v klasku same prazne lupinice, pleve. Če posejemo samo votle latke, nam seveda ne bo raslo nič. Zraven francoske ali visoke pahovke se nahaja rada tudi mnogo manj vredna in takozvana medena trava (wolliges Honiggras, *Holcus lanatus*); če se pomeša to seme s semenom pahovkinim ali onim od pasje trave, se na ta način jako zmanjša vrednost, ker medena trava ni nikdar tako dobra, kakor omenjeni dve vrsti; ta nepredvidnost ali površnost da precej posla ali z vejačo ali s čistilnim strojem brez mrežič (bintam). Ravno na primesi medene trave k francoski pahovki se najprej spozna, da je to seme iz Štajerske.

Da bi bilo poznanje trav našim kmetovavcem bolj lastno, bi se ogromen denar, ki gre v ta namen v tujino, lahko obrnil za take stvari, katerih doma nimamo in jih tudi ne moremo pridelati.

(Po Kohlertovem članku v številki 13, „Landwirtschaftliche Mitteilungen“, priredil Holz.)

Kako bo na stare dni?

Vsestransko živahno zanimanje kmetovavcev in kmetijskih uslužbencev za starostno zavarovanje, kakor prepričanje, da se bodo kmetovavci te kulturno- in socijalnopolitično prevažne naredbe kakor vsi sloji človeške družbe, visoki in nizki, premožni in revni posluževali v svojo lastno korist, vse to je napotilo c. k. kmetijsko družbo štajersko do tega, da je začela pri ravnateljstvu nižjeavstrijske deželne zavarovalnice na Dunaju posredovati, kako bi se prekristna naredba, starostno zavarovanje, mogla izkoristiti tudi v prid naših štajerskih kmetovavcev.

Kmetijska družba je obrnila svojo pozornost ravno radi tega na nižjeavstrijsko zavarovalnico, ker je to prvi javni zavod te vrste na Avstrijskem in ki razen popolne zanesljivosti nudi na željo raznih deželnih odborov posebno vrsto starostnega zavarovanja, kojega na Avstrijskem še drugod nikjer ni, namreč takozvano hranilnico za starostne rente.

Nižjeavstrijska zavarovalnica je poskrbela tudi za to, da se lahko poslužujejo te naredbe tudi nepremožni delavci in kmetijski uslužbenci ter si s pomočjo tega zavoda zagotovijo na starost če tudi manjšo vsoto po vplačevanju 1 krone mesečno. C. k. kmetijska družba ustreže, kot bodoča zastopnica nižjeavstrijske zavarovalnice radevolje vsakomu s pojasnili o nameravani ureditvi razmerja med kmetijsko družbo in nižjeavstrijskim zavarovalnim zavodom.

Iz naslednjih par primerov si približno vsak lahko izbere vrsto zavarovanja, ki odgovarja najboljše njegovim razmeram.

1. 28letni mož n. pr. si hoče zagotoviti 10.000 K, ki se mu morajo izplačati, ko je dosegel 55. leto; če pa umre prej, se ta znesek izplača takoj po njegovi smrti; v tem slučaju plača na leto K 336.5. Recimo, da je plačeval do 55. leta, kar je iz denarnega stališča zanj najneugodnejše in da dobi še živ 10.000 K, je ta znesek za celih 900 K večji, nego je splačeval od 28. do 55. leta. Najvažnejše na stvari je pa to, da se znesek 10.000 K izplača tudi takrat takoj, če ga je zadela smrt takoj po tem, ko je vplačal prvih K 336.5. Če pa doživi svoje 55. leto, je znesek 10.000 K lep pripomoček, ker mu je med tem časom dorastel sin, ki mogoče študira, ali hčerka, ki se namerava omožiti; kako dobro pride potem ta znesek. Ta vrsta zavarovanja je torej primerna za vsak slučaj, bodisi da se zagotovo otroci za slučaj nenadne smrti očeta, bodisi za doto ali pa tudi za lastno zavarovanje na starost.

35letna žena plača n. pr. po isti kombinaciji za dosego 2000 K na leto 76 K 36 v.

Primeri za otroške dote in starostno zavarovanje. Oče n. pr. zagotovi svojemu ali svojim otrokom na drug način pri istem

zavarovalnem zavodu gotovo vsoto na ta način, da se mu določena vsota plača v določenem času. Ako pa oče prej umre, pa prestane nadaljnje vplačevanje letnih obrokov, določena vsota se pa izplača vseeno ob prvotno določenem terminu. Če je oče n. pr. star 30 let, znaša letni obrok 473 K 90 v, če se je pogodil za 10.000 K, ki se imajo izplačati po preteku 18 let, če se je določila doba 20 let, znaša letni obrok 417 K 60 v, za 24 let 333 K 90 v.

Spet drug način zagotovila otroške dote je ta, da se določi gotov čas vplačevanja; če pa zavarovanec prej umre, se izplačajo vsi obroki brezobrestno ali pa se prenese zagotovilo na drugo osebo do prej določenega termina. Ta način zavarovanja je zelo primeren za one, ki hočejo za starost prištediti gotovo določeno vsoto; za odrasle ljudi je ta način mnogo pametnejši, nego navadne hranilne vloge, ker je plodonosno obrestovanje že iz početka zagotovljeno in po tem tudi radi tega, ker je stranka primorana vlagati točno in redno vsako leto določen obrok, tako da ima zagotovljen uspeh na stare dni kar spočetka.

Primer: Oče zasigura svoji 2letni hčerki znesek 5000 K, ki se imajo izplačati po preteku 20 let kot dote. V ta namen plača oče vsako leto 187 K 70 v, ali četrtletno 48 K 10 v, ali mesečno 16 K 25 v. Če pa otrok prej umre nego doseže svoje 22. leto, se izplačajo ali vsi pred smrtjo plačani obroki (brez obresti) ali pa se prenese pravica na znesek 5000 K po preteku spočetka določenega časa na katerokoli drugo osebo, da ne gredo pri tej priliki obresti v zgubo.

Pri tem načinu zagotovila tudi ni potreba, da se daj zavarovanec po zdravniku preiskati.

Drug mogoč način zavarovanja je sledeči, n. pr.: 35 letna oseba si zagotovi z letnimi obroki 278 K kapital v znesku 10.000 K, ki se morajo izplačati po 25 letih, torej po dopoljenem 60. letu. Če dotičnik doživi 61. leto, si lahko tudi s tem kupi letne rente po 963 K, ki se mu izplačujejo tako dolgo, dokler živi. Užitek takih rent, enakih penzijam javnih uslužbencev (penzionistov) je pač za vsakega človeka velika dobrota na stare dni onemoglosti. Ljudem, ki so navezani samo na obresti majhnega kapitala, s kojim ne morejo zadostiti niti najnujnejšim življenjskim potrebam, kaže pač najbolje, da si kupijo s kapitalom dosmrtno rente in si na tak način zvišajo trajno svoje življenjske prispevke; razen tega ima pa ta način uporabe kapitala to dobro stran, da se zavarovancu ni treba skrbeti za denar, ker je na tak način tudi zasiguran napram vsakojakim nakanam na svoje premoženje.

Takojšnja dosmrtna renta se začne v četrt-, pol- ali celoletnih in vedno enakih obrokih takoj od onega dne računati in izplačevati, ko se je položil dotični kapital (oziroma po prejšnjem slučaju, ko je po preteku in pogojenem vplačevanju kapital narastel do spočetka določene višine). Recimo, da naloži v ta namen 10.000 K, tak dobiva na leto, če je storil to v 55. letu, do smrti 831 K, če je vložil le še v 60. letu, dobiva dosmrtno vsako leto 963 K (65: 1143 K, 70: 1389 K i. t. d.). Če je položil samo 5000 K dobi seveda dvakrat manje, če samo 1000 K, desetkrat manje.

Spet drug slučaj: 25letni mož n. pr., ki razpolaga z neko vsoto denarja, si hoče preskrbeti na starost brezskrbno življenje in položi v ta namen 6600 K; ko je dovršil svoje 55. leto, začne dobivati do svoje smrti rento ali penzijo v letnem znesku 2000 K, to je 30% njegove vloge pred 30 leti.

Dandanes se obrača temu načinu zavarovanja na starost čim dalje večja pozornost; razvila se je v zadnjem času jako sijajno takozvana zavarovalna tehnika, ki na podlagi vseh mogočih statističnih (števnih) podatkov, ki kažejo dolgotrajnost človeškega življenja, izračuna na tanko kolikor največ ugodnosti ne samo za zavarovanca, ampak tudi za zavod, ki zavaruje. Pri nas na Spodnjem Štajerskem pa je stvar še precej v povojih radi tega, ker je še premalo znana.

Hranilnica za rente. Če se za triletnega otroka vloži n. pr. 100 K v rentno hranilnico, dobi otrok, ko doseže starost 55 let, dosmrtno vsako leto izplačanih 58 K 80 v; če pa začne uživati še le s 60. letom, pa 90 K 20 v; če se vloži še večkrat enak znesek, si dotičnik za starost zagotovi lahko prav izdatno podporo; če pa zavarovanec umre kadarkoli pred užitninsko pravico (v našem slučaju torej pred 55., oziroma pred 60. letom), pa se zaostalim vrne ves denar, ki se je vplačal; dobiček za zavarovalnico so seveda obresti.

Ako se pa nalaga denar brez pogoja, da se vrne če bi zavarovanec prej umrl in če potem res dočaka določen termin, tak dobi za to primerno večje letne rente. Starejše osebe morajo seveda vlagati primerno večje zneske, če hočejo, da dosežejo primerno visoko rento (penzijo). Primer: 25letni kmetovavec n. pr. vloži 200 K in dobi zato s početkom svojega 60. leta redno do smrti letnih 70 K 40 v; v 28. letu vloži spet recimo 100 K; temu nesejo s početkom 60. leta spet 31 K in v 30. letu n. pr. vloži spet 200 K in to mu nosi s početkom 60. leta spet 56 K 80 v, tako da ima skupno od 60. leta naprej zasigurano penzijo v znesku 158 K 20 v, če tudi potem ne vloži ničesar več. Ni sicer ravno veliko, ali to stori lahko kmalu kateri in si na stare dni lahko privoščiti marsikak priboljšek; vsakomur je na prosto vlagati od 5 K naprej, kadar hoče in to po položnicah poštne hranilnice popolnoma brez kakih stroškov. Toda te dobrote je treba prej spoznati in potem se jih tudi posluževati.

Za kmetijske uslužbenice je na primer tudi poskrbljeno na ta način, da gospodar kot njih delodajavec in oskrbnik skrbi na tak način za svoje delavce in s tem ne le svojim uslužbencem zelo ustreže, ampak jih tudi spodbuja in navaja k štedljivosti. Če gospodar n. pr. vloži za svojega uslužbenca vsako leto 10 do 20 K in uslužbenec tudi toliko, doseže zadnji na svoje stare dni prav lepo podporo. Da so resni in zadovoljni uslužbenci mnogo več vredni, nego lahko miselni in zapravljivi, ki ves svoj zaslužek porženejo po grlu ali zaigrajo in potem s povešeno glavo in kesom v srcu nad storjeno neumnostjo tavajo po svetu, delavci in hlapci, ki postanejo na tak način odurni, nezadovoljni, morebiti celo delanezmožni in nepošteni — je lahko uvidljivo.

Kmetijska družba štajerska, ki bo v do glednem času začela tudi z živo besedo razširjati zanimanje in smisel za to dobro in v resnici potrebno stvar, pa se obrača na vse inteligentnejše člane, da pripomorejo s pojasnili in prosveto med kmetijskimi sloji dobri stvari do zaželjenega uspeha. Ko bo ljudstvo uvidelo, da se mu želi v resnici le dobro, bo gotovo zelo hvaležno.

Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

747. seja dne 23. maja 1911. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: ekscelenca načelnik Edmund grof Attems, II. podnačelnik Roman Neuper, zastopnik visokega deželnega odbora Franc Hagenhofer, 18 članov O. O. in glavni tajnik Juvan kot zapisnikar.

Predsednik pozdravi navzoče in otvori sejo. Zapisnik 746. seja O. O. kroži v vpogled in nato se preide na dnevni red.

1. Najprej se sklepa o najprimernejšem načinu izvršitve od 88. občnega zbora dne 29. in 30. marca 1911 sprejetih predlogov in se sklene, posamezne v svrhu podrobnejše preiskave in posvetovanja prej še oddati posameznim odsekom in komitejem, da se o njih posvetujejo, druge pa, kateri ne potrebujejo takšne strokovne preiskave, predložiti v rešitev primernim kompetentnim faktorjem. Zato se je naprosil prezidij, naj blagovoli v bodočem času poskrbeti, da se predlogi na ta način rešijo.

2. Nato so se rešile prošnje občin Kienberg, Grafendorf in Novacerkev za sejm.

3. Poročila in predlogi živinorejskega odseka.

a) Okrajni zastop v Weizu prosi navodil za nastavo plemenskih bikov. Okrajni odbor v Birkfeldu prosi za plemenske bike, merjasce in ovne.

Poroča glavni tajnik. Poročavec naznani O. O., da se je v seji živinorejskega odseka dne 22. maja, h kateri je bil povabljen tudi okrajni načelnik v Weizu, gosp. Mosdorfer, podrobno govorilo o tem, na kak način bi bilo mogoče, odstraniti vsled ustanovitve zadruga za vnovčevanje in rejo živine v omenjenem okraju nastale težkoče pri oddaji plemenskih bikov in oddati okraju za pospeševanje in osvežitev domače živinoreje potrebne regeneratorje potom subvencije. Ko so se v odseku vse razmere vsestransko pojasnile, se je sklenilo predložiti O. O. sledeči predlog:

„Živinorejski odsek priporoča, naj O. O. v onih krajih in občinah okraja Weiz, po katerih ni nobenih bikorejskih zadrug, a je na podlagi zapisnika komisije za ogledovanje živine potrebna plemenska živina, nastavi subvencionirane plemenske bike.

Predlog je bil sprejet.

b) Mnenje visokemu deželnemu odboru o prošnji okraja Weiz za zvišanje premij za licenciranje bikov.

Poroča glavni tajnik.

Poročavec spomni O. O., da se je že marca 1906 poslala visokemu c. k. poljedelskemu ministrstvu obširno utemeljena vloga, da je zvišanje premij pri licenciranju bikov potrebno in da velja takrat postavljeni načrt o razdelitvi premij na posamezne okraje še danes v polni meri. Ker je za zvišanje teh premij dovolj sredstev na razpolago, priporoča poročavec, naj se doslej navadna, za premiranje bikov določena vsota 5600 K zviša na 12.500 K, tako da bo mogoče poprečno vsakemu okraju dati na razpolago 4 državne nagrade po 70, 50, 40 in 30 K; ob enem prosi za pooblastilo, da se sme razdelitev premij izvršiti primerno številu goved v dotičnem okraju.

Predlog je bil sprejet.

c) Mnenje visokemu deželnemu odboru o prošnji okraja Stainz, naj se mu dovoli iz izrednega kredita za pospeševanje živinoreje znesek 20.000 K za nakup plemenske živine.

Poroča glavni tajnik.

Ker govore proti izvršitve te prošnje postavne določbe, ker se iz strokovnih razlogov ne more izpolniti in ker je skupna konferenca že določila razdelitev zneska za leto 1911 iz izrednega kredita za pospeševanje živinoreje, priporoča poročavec, naj se sprejme predlog živinorejskega odseka, ki priporoča osrednjemu odboru, naj se prošnji okraja Stainz ne ugodi.

Predlog poročavca je bil sprejet.

d) Mnenje visokemu deželnemu odboru glede oddaje subvencije okrajnemu odboru v Hartbergu za stroške novega vzrejališča za bike, ki se naj vzamejo iz izrednega kredita za pospeševanje živinoreje.

Poroča član O. O. Stocker.

Vzrejališče za bike v Hartbergu se mora smatrati za trajno napravo in zato je popolnoma upravičeno, da se zanj dajejo državni prispevki iz rednega kredita za povzdigo živinoreje, kakor se dela pri dajanju prispevkov za vzrejališča bikov pri gornještajerskih živinorejskih zadrugah. Poročavec pravi, da je nujno potrebno, da se obljubljeni prispevek v znesku 50% stroškov od visokega c. k. poljedelskega ministrstva kmalu nakaže in priporoča, naj se sprejme naslednji predlog živinorejskega odseka:

„O. O. blagovoli skleniti, naj se visoka c. k. vlada naprosi, da naj blagovoli popolni znesek 50% vseh stroškov nakazati če možno iz redne dotacije c. k. poljedelskega ministrstva za povzdigo živinoreje.“

Član deželnega odbora Hagenhofer podpira ta predlog in meni, da se mora za ta prispevek prositi v prvi vrsti iz redne dotacije za pospeševanje živinoreje; šele tedaj, če bi se iz rednega kredita ta prispevek ne dal dobiti, bi se naj prosilo, da se nakaže iz izrednega kredita. Subvencija bi se naj likvidirala v dveh letnih obrokih.

Na to je bil predlog poročavca sprejet.

e) Mnenje visokemu deželnemu odboru o prošnji društva za rejo vzhodnještajerskih liscev za podelitev letne režijske podpore v znesku 2000 K.

Poročavec, glavni tajnik, priporoča, naj se sprejme predlog živinorejskega odseka in priporoča visokemu c. k. poljedelskemu ministrstvu in visokemu deželnemu odboru, da se naj iz zneska 9000 K, ki ga je iz izrednega kredita za povzdigo živinoreje za pospeševanje reje lisaste živine za leto 1911 določila konferenca, kakor prejšnje leto da v pokritje režijskih stroškov omenjenemu društvu podpora 2000 K.

Predlog je bil sprejet.

f) Okrajni odbor v Schladmingu prosi, naj se mu iz izrednega kredita za povzdigo živinoreje podeli 40% subvencija za nakup 30 telic in 5 bikov pingavske pasme.

Poroča član O. O. Huber.

Z ozirom na to, da bo sedaj pač precej težko mogoče, dobiti še letos vse od raznih okrajev zaprosene in potem subvencije obljubljene plemenske telice, in na dejstvo, da se je bati kužnih boleznih, predloži poročavec v imenu živinorejskega odseka sledeče:

„Okrajnemu odboru v Schladmingu se priporoči, naj svojo prošnjo pozneje enkrat ponovi, ker se plemenske telice, obljubljene okrajem Gröbming, Irdning in Kirchbach, letos menda ne bodo dale dobiti in se je vsled nalezljivega katarja na spolovilih, ki je razširjen v okraju Schladming, bati, da bi ga našla tudi nakupljena plemenska živina. Tako pa bi se z nakupom in razdelitvijo plemenske živine ne dosegel zaželjeni uspeh.“

Predlog je bil sprejet.

g) Mnenje visokemu deželnemu odboru o pritožbi 18 srednještajerskih okrajev glede razdelitve izrednega kredita za pospeševanje živinoreje v letu 1911.

Poroča I. podnačelnik Henrik vitez pl. Plesing.

Glavni tajnik prečita pismeno poročilo in predlog, ki ga je poslal poročavec. Iz tega poročila je posneti, da zavzema sekcija za živinorejo glede teh prošnji isto stališče kakor pri prošnji okraja Stainz in da zato priporoča osrednjemu odboru, naj sprejme naslednji predlog:

„Prošnji se iz strokovnih razlogov ne more ugoditi in zato se bo pridržal načrt razdelitve tega kredita, kakor ga je sestavila konferenca 25. februarja t. l. Prisednik deželnega odbora Hagenhofer priporoča razdelitev teh podpor po pokrajinah in opozarja na sklep, storjen lansko leto v deželnem odboru. K stvari še govorita podnačelnik Neuper in član O. O. Klusemann. Iz debate se da posneti, da se O. O. strinja z živinorejskim odsekom v tem, da odklanja odstotno razdelitev deležev na posamezne okraje v gotovini, da pa mu je prav, če se ta kredit razdeli med dele dežele primerno njihovemu številu živine. Vsled tega se sklone priporočiti visokemu deželnemu odboru, naj se tudi leta 1911 pri razdelitvi podpor iz izrednega kredita za povzdigo živinoreje ozira na število živine, ki ga imajo posamezni dele dežele in naj vsakemu delu dežele odda oni delež, ki mu gre po njegovem številu živine. Nato se sprejme sledeči, od člana O. O. v živinorejskem odseku stavljeni nujni predlog:

„O. O. c. k. kmetijske družbe se naj blagovoli obrniti na visoki deželni odbor s prošnjo, naj naroči svojim deželnim strokovnim organom, naj popolnoma kratko, jedrnat in lahko umljivo kakor za sadjerejo napišejo tudi glavna pravila za bikorejo in poskrbijo, da se bodo kolikor mogoče razširila po deželi.“

4. Poročila in predlogi rastlinarskega odseka.

a) Poročilo o izvršitvi sklepa O. O. z dne 10. januarja 1911 glede pospeševanja pridelovanja krme.

Poroča član O. O. dr. Hotter.

Iz poročila, podprtega s številkami, se da posneti, da se je akcije za povzdigo pridelovanja krme z oddajanjem travinega semena za polovično ceno poslužilo 329 posestnikov s skupno 453.6 orali. Od teh odpade na Gornje Štajersko v 23 podružnicah 77 posestnikov s 114 orali, na Srednje Štajersko v 43 podružnicah 124 posestnikov s 173 orali, na Spodnje Štajersko v 38 podružnicah 128 posestnikov s 166.6 orali. Skupaj torej v 104 podružnicah 329 posestnikov s 453.6 orali.

Naredilo pa se je: na Gornjem Štajerskem 59 trajnih travnikov in pašnikov, 10 menjalnih travnikov in pašnikov, 10 deteljišč, na Srednjem Štajerskem 94 trajnih travnikov in pašnikov, 15 menjalnih travnikov in pašnikov, 10 deteljišč, na Spodnjem Štajerskem 56 trajnih travnikov in pašnikov, 4 menjalni travniki in pašniki, 12 deteljišč. Skupno torej 209 trajnih travnikov in pašnikov, 29 menjalnih travnikov in pašnikov, 33 deteljišč.

S posetvijo se je zboljšalo 15 travnikov. Za napravo teh travnikov se je potrebovalo: na Gornjem Štajerskem 3042 kg mešanice travinega semena in detelje, na Srednjem Štajerskem 4109 kg mešanice travinega semena in detelje, na Spodnjem Štajerskem 2728.5 kg mešanice travinega semena in detelje. Skupaj 9879.5 kg mešanice travinega semena in detelje.

Največja površina, za katero se je še priznala subvencija, je bila 5 oralov. V denarju odpade od te subvencije (dajala se je polovica kupne cene) na:

Gornje Štajersko	K	3.124.83
Srednje „	„	4.227.46
Spodnje „	„	2.908.84

Skupno torej K 10.261.13

Celotni stroški za nakup potrebnega semena so znašali 20.786 K.

Ker so ti izdatki pokriti le z obljubljeno ministrsko podporo v znesku 5000 K in z doneski (plačili) strank v znesku 15.010 K 6 v, ostane še vedno 5775 K 94 v nepokritega primanjkljaja, ki se bo, ko bo letošnja akcija za povzdigo pridelovanja krme završena, gotovo še zaokrožil z novimi stroški na okroglih 6000 K. Vsled sklepa O. O. z dne 10. januarja 1911. bi se za ta primanjkljaj naj prosilo c. k. poljedelsko ministrstvo, naj ga blagovoli pokriti iz izrednega kredita, dovoljenega za pospeševanje živinoreje. Razen tukaj opisane akcije se je kmetijski podružnici v Judenburgu za nadaljevanje v letu 1908 začete deli, namreč naprave novih travnikov v njenem okolju, iz svoječasno dovoljenega državnega prispevka v znesku 4000 K za nakup semenja in umetnih gnojil, dovolil in nakazal ostanek za leto 1910 v znesku 1390 K.

Poročavec stavi naslednji predlog:

Razkak o porabi denarja, potrebnega za letošnjo akcijo za povzdigo pridelovanja krme se odobri in predloži visokemu deželnemu odboru in visokemu poljedelskemu ministrstvu, da se zaprosi za pričakovani primanjkljaj v znesku 6000 K prispevek iz izrednega kredita za povzdigo živinoreje. Nadalje se naj na podlagi tega izkaza zaprosi pri visokem c. k. poljedelskem ministrstvu tudi še redni državni prispevek v znesku 5000 K.

Predlog je bil sprejet.

b) Sklepanje o ponudbi gospoda Alfreda Kohlerta, tajnika c. k. kmetijske družbe na Koroškem, da bi prirejal poučna predavanja o pridelovanju travinega semena.

Poroča član O. O. Göhlert.

Poročavec govori o stvari podrobno in temeljito ter stavi nazadnje sledeči predlog:

„Ponudba gospoda vpokojenega tajnika c. k. koroške kmetijske družbe, Alfreda Kohlerta v Celovcu, da bi priredil v mesecu maju in juniju nekoliko tridnevni tečajev o pridelovanju travinega semena, se za sedaj z zahvalo odkloni z ozirom na to, da imajo kmetovavci baš v tem času toliko nujnega dela po poljih, da ni mogoče pričakovati, da bi bila udeležba na teh tečajih omenjene dni v tednu (v sredo, četrtek in petek) zadovoljiva.“

Ker lahko pričakujemo pridelovanje travinega semena v večjem obsegu le po onih legah, ki so zato posebno ugodne in le tedaj, če dobe kmetovavci za setev čisto travino seme in se jim zagotovi, da bodo svoj pridelek lahko zanesljivo spravili v denar. bi se bilo treba obrniti na Zvezo gospodarskih zadrug na Štajerskem s prošnjo, naj sporazumno z odsekom za rastlinarstvo začne akcijo za pospeševanje pridelovanja travinega semena.

V ta namen predloži, naj se osnuje odsek štirih članov, v katerega bi naj poslali Zveza gospodarskih zadrug in rastlinarska sekcija kmetijske družbe po dva člana. Iz kmetijske družbe se predlagata gospoda dr. E. Klusemann in Vincenc Göhlert.

Razen prej navedenih nalog bi moral ta odsek posebe še skrbeti za to, kako bi se na tem polju odpravila prekupčija in delati na to, da bi se v posebno ugodnih legah ustvarile kulturne postaje za pridelovanje travinega semena.“

Predlogi so bili vsi sprejeti in nato je O. O. v ta odsek delegiral svoja člana, gospoda dra. Klusemanna in ravnatelja Göhlerta. Nato poroča član O. O. Klammer o stanju akcije za uvedbo pridelovanja cikoriije, s katero se naj prihodnje leto naredi v ugodnih legah Srednje in Spodnje Štajerske cela vrsta poskusov in za katero se naj svetovavec za rastlinarstvo v visokem c. k. poljedelskem ministrstvu, gospod dr. Olschowy, zainteresira tudi na ta način, da se naj naprosi, naj blagovoli prirediti poučna predavanja o pridelovanju cikoriije in napiše v družbin list o tem par člankov.

Se vzame na znanje, kakor tudi od visokega deželnega odbora poslano poročilo o uspehih po-

skusnega sajenja tobaka na kmetijskih šolah v Grottenhofu in Mariboru. Ker so ti poskusi sedaj pokazali le prav srednji rezultat, se bodo še nadaljevali.

5. Društvo kmetijskih učiteljev v Gradcu vabi k pristopu.

Poroča član O. O. dr. E. Klusemann.

Z ozirom na občnokoristna stremjenja tega društva predlaga poročavec, naj mu kmetijska družba pristopi kot ustanovnica z enkratnim prispevkom v znesku 100 K.

Predlog je bil sprejet.

6. Poročilo knjigovodstva o porabi kredita za mala orodja in nadaljnji enakega kredita, kakor tudi naknadna odobritev prispevka, ki se je v ta namen podelil mnogim podružnicam.

Poroča glavni tajnik.

Z ozirom na to, da se je ta kredit, ki je bil na leto 1911 določen s 400 K in bi se naj vzela iz ustanovnih obresti, prekoračil za 70 K, sklone osrednji odbor, da se naj ta primanjkljaj pokrije iz kredita za stroje in orodja v znesku 5000 K in da se naj v enaki namen določi in nakaže nadaljnjih 400 K. Naknadno se naj odobri, da so dobile v ta namen podružnice Donnersbachau, Oberwölz in Admont po 25 K, podružnica Gleinstätten pa 15 K. Ker so finančni organi večkrat silili podružnice, naj naznanijo svoja žrebanja, ki se vrše brez namena dobička in naj prosijo zanjo dovoljenja, sklone O. O. poslati prošnjo c. k. deželni finančni direkciji, naj sebi podrejene urade primerno pouči, da žrebanja podružnic, pri katerih se ne dela dobiček, ampak se še celo od vseh strani zbirajo darovi in prispevki, ne spadajo v kategorijo onih žrebanj, za katera je potrebno oblastveno dovoljenje in da se torej naj podružnice ne silijo, da bi take prireditve naznanile.

7. Podružnica v Gleisdorfu prosi za prispevek, da bi lahko na novo izdala svoje priročno navodilo za lastnike malih gozdov („Leitfaden für den Kleinwaldbesitzer“).

Poroča glavni tajnik.

Poročavec predloži, naj se iz subvencije za izdajanje poučnih knjig dovoli podružnici Gleisdorf za novo izdajo njenega gozdarskega navodila podpora 200 K.

Predlog je bil sprejet.

8. Podružnica v Frohnleithnu prosi za podpiranje njene rezolucije glede zidanja ceste med Frohnleithnom in Passailom.

Poroča član O. O. dr. E. Klusemann.

Poročavec priporoča, naj se sprejme naslednji predlog:

„O. O. kmetijske družbe blagovoli skleniti, da bo s posebno vlogo na visoki deželni odbor podpiral po možnosti prošnjo za zidanje ceste med Frohnleithnom in Passailom, za katero se poteza kmetijska podružnica v Frohnleithnu.“

Predlog je bil sprejet.

9. C. k. kmetijska družba na Dunaju pošilja spreminjevalne predloge k noveli splošnega državlanskega zakonika.

Poroča ekselencia gospod načelnik.

Predsedstvo prevzame gospod podnačelnik Neuper in nato poroča gospod načelnik o sklepih, ki so se sklenili in sprejeli v seji načelnikov kmetijskih družb in deželnih kulturnih svetov. Po podrobnem posvetovanju je konferenca načelnikov sklenila, da se bo na kompetentne faktorje obrnila s prošnjo, naj pri novelaciji splošnega državlanskega zakonika pazijo na koristi kmetovavcev. Točke, ki jih je predložil poročavec in ki spadajo k raznim, pred vsem kmetijstvo zadevajajočim stvarim, so se sprejele in se bodo ob svojem času predložile obema zbornicama v obliki peticij.

Poročilo se vzame na znanje.

10. Podružnica v Ribnici pošilja vlogo glede naznanil prodaj gozdov.

Poroča član O. O. Klammer.

Poročavec govori najprej o napačnem umevanju teh določb pri omenjeni podružnici, ki meni, da se občinski predstojniki pri pozvedovanju o dohodninskih razmerah ne morejo pritegniti, kar pa ni res, ker je njih sodelovanje pri tem pozvedovanju v postavi izrečno omenjeno. Zato O. O. v tej stvari ne more prav nič ukreniti in zato poročavec priporoča, naj se sprejme predlog, da se podružnici naznani, da je po postavi dovoljeno, da sprašuje župan občane o njihovih dohodkih in da se občani lahko le z ure-

jenim knjigovodstvom in s tem, da v komisijo, določeno za določanje osebne dohodnine, izberejo primerne osebe, lahko odtegnejo previsokemu obdačevanju.

Predlog se sprejme in vzame se na znanje odlok visoke c. k. deželne finančne direkcije zaradi porabe odrezkov živinskih listov pri določanju osebne dohodnine, zaradi česar je O. O. poslal vlogo.

11. Prostovoljna požarna bramba pri Sv. Nikolaju nad Draßlingom prosi za podporo.

Poroča član O. O. Edelsbrunner.

V nasprotju s pismeno vloženim predlogom poročavca, naj se izjemoma da enkratna izredna podpora v znesku 100 K iz dotacije za subvencioniranje strojev in orodij, sklene O. O. zavrtni prošnjo, ker ni na razpolago sredstev v ta namen.

12. Podružnici na Ptuju in v Lipnici prosita za subvencioniranje mlatilne garniture, oziroma raznih orodij.

Poroča glavni tajnik.

O. O. da prezidiju pooblastilo, naj po poročilu tajništva podeli po svojem mnenju podporo za orodja in stroje, kolikor bodo to dovoljevala sredstva, ki so na razpolago.

Od člana O. O. Czeickeja predloženo poročilo o seji kuratorija kmetijske vnovčevalnice za živino na Dunaju dne 9. maja 1911 se vzame na znanje.

Prijave in naznanila.

Odlok visokega deželnega odbora kmetijskim poskušališčem glede brezplačne preiskave bakrene galice za Zvezo gospodarskih zadrug, okrajne odbore in kmetijske podružnice se vzame na znanje.

Glede pritožbe občinskega predstojništva pri Sv. Jožefu o nemarnem poslovanju podružnice v Lannachu naroči O. O. v smislu § 24 družbinih pravil glavnemu tajniku, naj stopi v zvezo z načelstvom podružnice in poskrbi, da se bo nje delovanje oživelo.

Vzame se na znanje, da je finančno ministrstvo podelilo živinorejcem v občini Garrach brezplačno 5000 kg odpadkov pri varjenju soli, ravnotako priporočilo visokega deželnega odbora, naj se nakaže za pospeševanje reje drobnice v letu 1910 določeni znesek 20.000 K.

Pozivu Zveze gospodarskih zadrug, da se naj naznani nameravana uvedba zavarovanja za starost in rent, se naj ugodi, kakor hitro bo z nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico sklenjena pogodba.

Odlok c. k. poljedelskega ministrstva glede odprave nerednosti pri dajanju izvornostnih dokazil pri vojaških dobavah se vzame na znanje.

Odloki visokega c. k. poljedelskega ministrstva glede nameravanih, oziroma že nakazanih subvencij se vzamejo na znanje in sicer naslednji zneski: 55.000 K za živinorejo, 13.400 K za rejo drobnice, 20.000 K izredne dotacije za rejo drobnice iz leta 1911, 13.000 K za režijske stroške v letu 1911, 1950 K za pridelovanje hmelja, 2250 K za orodja in stroje, 1500 K za pridelovanje lanu, 4000 K za izdajo družbinih glasil, 500 K za kmetijske razstave, 800 K za kmetijsko knjigovodstvo, 600 K za nove izdaje poučnih knjig, 1000 K strojni zadrugi v Cirkovcu za mlatilnico, 4000 K za živinozdravniški potovalni pouk, 5000 K za pospeševanje in povzdigo pridelovanja krme.

Negativen odlok visokega deželnega odbora glede ustanovitve poskusnega vinograda v Vidmu in Zakotu, ker je tak vinograd že v Šmarju pri Jelšah, se vzame na znanje, ravnotako tudi naznanilo c. k. namestnije, da je trgovec gospod H. Welisch v Gradcu umaknil inserat, zaradi katerega se je družba pritožila.

Od c. k. poštnega in telegrafskega ravnateljstva poskrbljena uvedba poštnega pota v Donnersbachwald se vzame na znanje, ravnotako izjava deželnega odbora o nameravani ustvaritvi deželne zavarovalnice proti elementarnim nezgodam; nadalje odlok c. k. poljedelskega ministrstva glede subvencije 1300 K štajerskemu društvu za kontrolo mleka v Mariboru in obljuba ministrstva, da bi dalo za izobrazbo mlekarskega strokovnjaka za Srednje in Spodnje Štajersko podporo za študije v znesku 2000 K.

Od visokega deželnega odbora okrajnemu odboru v Weizu naznanjena želja, naj bi se kraja Peesen in Puch sprejela v okoliš murodolske pasme, se vzame na znanje.

Od c. k. namestnije mestnemu svetu v Gradcu na njegovo željo naznanjeni nasveti in želje glede

ustanovitve blagajne na mesnem trgu v Gradcu se vzamejo s posebnim zadovoljstvom na znanje, ravnotako priporočilo visokega deželnega odbora pri c. k. namestniji, naj se dovoli podpora za nakup telic in bikov za okraj Gröbming. Podelitev subvencije v znesku 1500 K za prirejanje gospodinjskih tečajev za kmetijske hčerke na gospodinjski šoli v Maria-Trostu, se vzame na znanje, ravnotako tudi podelitev subvencije v znesku 2500 K zadrugi za rejo in vnovčevanje živine v Mariboru.

Od visokega deželnega odbora naznanjena pridružitve mnenju osrednjega odbora in priporočilo, naj se da štajerskemu društvu za kontrolo mleka v Mariboru podpora 400 K, se vzame na znanje.

Podpora visokega deželnega odbora pri c. k. poljedelskem ministrstvu, naj se dovoli znesek 4000 K za živinozdravniški potovalni pouk, se vzame na znanje, ravnotako njega naznanilo, da se je pridružil našemu priporočilu prošnje športnega ribarskega društva za podporo.

Od c. k. namestnije podrejenim uradom poslani odlok glede pokončevanja rjavih hroščev se vzame na znanje.

Od glavnega ravnateljstva tobačne režije na vlogo O. O. došla objava, da se pripravlja nov preparat iz nikotina za pokončevanje raznovrstnih rastlinskih škodljivcev se vzame na znanje.

Tudi se vzame na znanje odlok namestnije, da se pri kmetijskih cenitvah ne morejo pritegniti strokovnjaki iz kmetijskih podružnic.

Potrdilo visokega deželnega odbora sklepu okrajnega zastopa v Friedbergu, naj se nekatere občine, ki so ob ogrski meji, izločijo iz čistoplemenskega okoliša murodolske pasme in priklopijo okolišu vzhodnejštajerskih liscev, se vzame na znanje.

Zapisnik 746. seje O. O. z dne 25. aprila 1911 se z malo spremembo, ki jo predloži član O. O. Hamon in ki se sprejme, odobri.

Načelnik določi prihodnjo sejo na 17. dan junija, se zahvali vsem udeležencem in zaključi 747. sejo O. O.

Do zadnjega poginejo!

S Pestrolom I (strupen) vsi bramorji in poljske miši.

S Pestrolom II vse domače miši.

S Pestrolom III vse poljske in domače miši.

Vrtnar Rezatko nam piše: „Učinek Vaših kroglic je velik.“ — Mnoga priznanja. — Dobi se v dozah po 1/4, 1/2 in 1 kg. 292-3

Spezial-Laboratorium Mörath, Graz
Jakominigasse 1.

Zborovanja podružnic.

Kmetijska podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici naznanja vsem udom, kakor sploh vsem kmetovavcem od blizu in daleč, da priredi dne 26., 27. in 28. junija pri Sv. Juriju tridnevni tečaj za kmetijsko knjigovodstvo. Zglasiti se je najpozneje do 24. junija pri podružnici. Ubožni in oddaljeni udeleženci lahko dobijo brezplačno obede, ako poprej za nje prosijo. Breznik.

Videm. Naša podružnica c. k. kmetijske družbe štajerske ima v nedeljo 2. julija ob 3. uri popoldne v prostorih ljudske šole svoj občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnikovo o občnem zboru c. k. kmetijske družbe v Gradcu dne 29. in 30. marca t. l. 2. Predavanje tajnika gosp. Holza o mogočnostih, kako zvišati uspeh našega dela. 3. Slučajnosti. Po zborovanju se na morebitno željo ob ugodnem vremenu lahko naredi obisk njivam, pašnikom i. t. d., da se besede ukoreninijo na živih primerih. Poskusil se bode tudi ter zborovavcem predočil v svojem delovanju lani nakupljeni aparat „Fix“. K polnoštevilni udeležbi vabi podružnično vodstvo.

— **Kozje.** Kozjanska kmetijska podružnica priredi v nedeljo dne 30. julija t. l., dve poučni zborovanji in sicer zjutraj ob 8. uri v Koprivnici, ob 3. uri popoldne pa v Podsredi. Pri obeh predava kmetijski potovalni učitelj gosp. Goričan. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Iz podružnic.

— **Kozje.** Kozjanska kmetijska podružnica je priredila dne 25. maja dve poučni zborovanji in sicer zjutraj v Olimju, popoldne pa na Virštanju. Obe

sta bili povoljno obiskani, zakaj udeležilo se jih je skupno blizu 100 zavednih kmetovavcev. Potovalni učitelj gosp. Goričan je govoril uvodoma o živinoreji, a se je pozneje dotaknil tudi drugih panog kmetijstva, zlasti vinoreje in sadjereje. Z ozirom na lanske žalostne izkušnje v zadevi nastopanja strupene rose, je priporočal večkratno škropljenje. Govorec o sadjarstvu je omenil, da nima v vinskem kraju, kakor je Virštanj, pridelovanje sadja za mošt dosti pomena. Zato je svetoval navzočim, naj se z vso vno mo poprimejo gojitve plemenitih namiznih vrst. Zadel je v živo, zakaj naročilo si je več posestnikov večje število sadnih, zlasti jabolčnih drevesc. Razveseljivo dejstvo je, da se kaže pri nas v zadnjem času veliko zanimanje za dosle v obče jako zanemarjeno sadjarstvo.

Kmetijska podružnica v Vučji vasi je zborovala dne 28. maja ob 8. uri dopoldne v gostilni pri V. Majerju ob precej povoljni udeležbi. Načelnik nadučitelj Cvetko je pozdravil udeležence in gospoda potovalnega učitelja Pirstingerja, potem pa na kratko poročal o poteku občnega zbora c. k. kmetijske družbe v Gradcu dne 29. in 30. marca ter o zgodovini predlogov, ki jih je bila podružnica vposlala za občni zbor. Oni, glede prepovedi uvoza sadnih drevesc iz Ogrske, o izdaji načrtov za vzorne živinske hleve in glede uvedbe vinarskega pouka na kmetijski šoli v Št. Juriju ob juž. žel. so bili sprejeti na občnem zboru; dva predloga pa je vzel v pretres osrednji odbor v svoji seji dne 25. aprila ter ju poslal na merodajni mesti; sem spada predlog o uvedbi decimalnih tehtnic pri mlinih na Štajerskem in o premembi voznega reda na progji Spielfeld—Radgona—Ljutomer. V ravnosti seji je priporočil osrednji odbor visokemu c. k. poljedelskemu ministrstvu tudi podružnično prošnjo za subvencijo k mostni tehtnici v Bučočevcih. Nadalje poroča načelnik tudi o letošnjem blagovnem prometu ter da se je k nakupu deteljnega semena pri c. k. kmetijski družbi dovolilo okoli 100 K subvencije. — V seji dne 25. aprila je osrednji odbor naklonil podružnici subvencijo k nabavi 2 travniških bran, 2 trokarja, 2 goltni cevi in 2 drevesni škropilnici pa nan. je prisodil brezplačno. Radi pičle gotovine v blagajni se je sklenilo naročiti letos samo 1 travniško brano, subvencijo k drugi pa nam naj blagovoli vzeti c. k. kmetijska družba vpoštev pri nabavi kakega drugega kmetijskega orodja. Prihodnje leto zaprosimo najmanj 2 trsni škropilnici. — Podružnični inventar obsega sedaj: 1 travniško brano, 1 drevesno in 1 trsno škropilnico, 2 trokarja, 2 goltni cevi, jeklenozično ščet in 1 decimalno tehtnico. — Načelnik je tudi omenil, da ga je posetil vodja „Zvezine“ vnovčevalnice za živino, gosp. Jul. Winkler iz Gradca in mu podal pojasnila o načinu pošiljatve in prodaje živine na graškem živinskem sejmu. O priliki se priredi o tem temeljito predavanje. —

Od zadnjega zborovanja smo pridobili tudi 2 uda; kazalo bi, da pritegnemo v podružnično obseže tudi Kokoriče in bližnje Logarovce. Nato je govoril gosp. Pirstinger lahko razumljivo in zares strokovnjaško o raznih škodljivcih in boleznih sadnega drevja, kakor o cvetoderu, jabolčnem tončiču, listnih ušeh, krvavki, krastavcu, rji in vodenikah. Priporočal je sredstva, s katerimi je mogoče priti tem sovražnikom sadjarstva v okom. Glede vinarstva je poučeval o pravočasni drugi kopi, o umnem pletju, pravilni vezi, prikrajševanju za drugoletno rez nepotrebnih mladik, odrezovanju vršičev koncem avgusta, pravočasnem in izdatnem škropljenju proti peronospori in priporočal žvepljanje trt in grozdja proti trtni jajčasti plesnobi (*Oidium Tuckeri*). Predavanje je bilo izvrstno; take nauke more podajati le oni, ki ima za seboj dolgoletno uspešno delovanje in praksi. Načelnik podružnice mu je izrazil zahvalo, proseč ga obenem, da nas obišče zopet kedaj proti jeseni, ko se bo bližala trgateg.

Ormož. Naša kmetijska podružnica je imela na Križevu svoje poučno zborovanje v Frankovcih v gostilni gospe Otorepec. Udeležba je bila jako povoljna, posebno mnogo je prišlo kmetov iz ormoške okolice do Središča, ki so z zanimanjem sledili predavanjem in precej živahno posegali v različne razgovore. Najprvo je pozdravil novi načelnik gosp. Ivanuša iz Huma vse navzoče, osobito blagega gospoda Martina Jelovšeka, deželnega nadzornika za živinorejo iz Gradca. Gospod načelnik se spominja v lepih besedah umrlega našega dolgoletnega in odlikovanega načelnika gosp. dra. Ivana Geršaka, ki je imel mnogo zaslug za našo podružnico. V znak sožalja se vzdignejo vsi zborovavci ter pokojniku zakličejo trikrat: „Slava!“ V imenu odposlancev h glavnemu zborovanju c. k. kmetijske družbe v Gradcu 29. in 30. marca t. l. poroča tajnik gosp. Anton

Porekar, nadučitelj na Humu, precej obširno. Za obširno in jako temeljito poročilo se mu načelnik z navzočimi zborovavci zahvali. Na to nastopi mnogozasluzni nadzornik za živinorejo gosp. Martin Jelovšek, ki predava o pravilni svinjereji. On povdarja veliki pomen pravilne umne živinoreje sploh posebno sedaj v času splošnega pomanjkanja živine s povdarjanjem, da je le racijonelna reja plodonsna za posestnika kmeta. Dalje razlaga najbolj pomenljiva načela za pravilno svinjerejo. Kot glavno načelo nastavlja tudi tukaj slogu med posestniki v zadevi nakupovanja in vzdrževanja merjascev, v zadevi pregledovanja dobrih plemenjač, v zadevi medsebojnega menjavanja in ugodnega nakupa takih. Enako važno je pravilno izbiranje dobrih plemenic. Najboljše so za pleme bele požlahtnjene svinje. Za 60 svinj je potreben en merjasec. Pred spolnjenim prvim letom se ne sme ne merjasec ne plemenica za zarod porabiti. Prvi zarod ni za pleme. Najboljši za pleme je taki, ki se skoti od aprila do srede maja. Plemenica bi naj v dveh letih le trikrat kotila, take, katere se skotijo od Jakobovega do Jernejevega so najslabše. Dobre plemenice se naj dolgo ohranijo. Govornik še razlaga na različna vprašanja ter potrebno v zadevi stavbe svinjakov in gnojišč pojasni. Enako zavoljo novih bikov in njih oskrbovanje. Načelnik se gospodu predavatelju srčno zahvali in tudi družbi, ki ga je poslala. Gosp. Jelovšek se navdušeno zakliče trikratni hvalni „Živijo!“ Oglasi se izmed navzočih gospodov iz Ormoža gosp. dr. Žižek, načelnik okrajnega zastopa, ter se v imenu okrajnega zastopa predavatelju za tako razumljiv poučen govor, ki je za vsestranski napredek kmeta, lepo zahvali. Vidi se, da se ljudje zanimajo za strokovni pouk in s tem bodo napredovali. Končno še se sklenejo poučni shodi v Središču, pri Sv. Lenartu in pri Sv. Miklavžu za letos. Prihodnji pa bode pri gosp. Kandriču na Lenti. Bog daj obilo vsestranske sreče na polju kmetijstva.

A. P.

Stoperce. Na Binkoštni pondeljek dne 5. junija t. l. se je vršil ustanovni shod najmlajše hčerke c. k. kmetijske družbe štajerske, podružnice v Stopercih. Gosp. Ignacij Vrabič, občinski predstojnik in trgovec v Stopercih, otvori zborovanje ter radostno pozdravi v velikem številu zbrani narod. Odposlanec osrednjega odbora tajnik Holz začne na to razkladati namen zborovanja, namen katerega zasleduje c. k. kmetijska družba s svojimi podružnicami: ponujati kmetu sredstev do samopomoči; vsi drugi stanovi so se že skupili ter z jednotnim nastopanjem branijo svoje pravice, oziroma si pridobivajo novih in to neredkokrat na stroške še nezedinjenih kmetov; da je pa edinstvo res trpežna, mora vsak posamezen član razumeti svojo nalogo, mora gledati kako se izpopolniti v svoji lastni stroki; da ima kmetijski stan še toliko nerešenih prашanj na vseh panogah svoje stroke, da je pouk na vseh kmetijskih panogah živa potreba in da je ravno kmetijska družba, ki smatra pospeševanje kmetijske prosvete za najizdatnejšo in najnujnejšo potrebo in da proti malenkostnem prispevku letnih 3 kronic stori to radevolje, bodisi z živo besedo, bodisi v pismu. Močen steber, ki zagotavlja vsaki podružnici obstanek in uspeh, je dobrohotna poštenost vsakega posameznika kakor zavest, ki ne zbudi zavisti, če njegov tovariš dobi kako drobtinico na roko; da je potrebno, da stoje vsi za enega, eden za vse. Odgovarjal je razkladajoč na posamezna vprašanja posameznikov. Na to se izvoli podružnični odbor. Za podružničnega načelnika se izvoli gosp. Ignacij Vrabič; za tajnika častiti gosp. Andrej Keček, župnik; za blagajnika gosp. Gregor Taciga, posestnik v Stopercih. Za vsak kraj v področju podružničnem se je izvolil zastopnik v podružnični odbor. Na to polaga tajnik Holz podružničnemu odboru na srce, da je podružnični blagor odvisen od agilnosti in požrtvovalnosti odbora; odbor je, ki ima delavnost podružnice v oblasti, odbor ima gonilno silo, ki poživlja vsakega člana, ki bodri in povzroča, da vsak posameznik sodeluje v smislu prekoristne stvari. Če store vsi člani v podružnici svojo dolžnost, je uspeh zagotovljen. Trdo je delo, ki čaka še mlado podružnico! Za to je potrebno, da nikdo izmed nas ne spusti cilja izpred oči, ki smo si ga postavili na Binkoštni pondeljek pod (daj Bog) milostnim nam nebom. Z vstrajno in dobro voljo torej na delo v prid in blagor nam in kraja našega.

Poročilo o stanju hmelja.

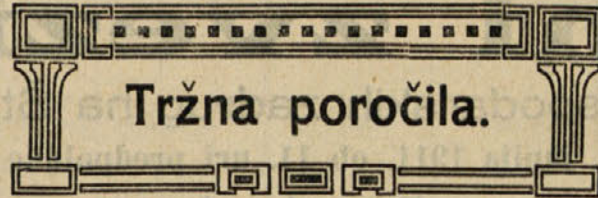
Žalec, 31. maja 1911. II. poročilo južnoštajerskega hmeljarskega društva.) Pri zadovoljivem vremenu napreduje razvitek hmeljske

rastline dobro in je rastlina priplezala že do polovice kola zdrava in sveža ter se dosedaj še ni pojavila nobena bolezen. Priprave za jesensko razstavo hmelja meseca septembra t. l. v Žalcu napredujejo veselo in je opažati živahno zanimanje od strani pridelovavcev za to prireditvev.

Društveno vodstvo.

Vposlano.

Za časa velike poletne vročine se razširjajo vsakojake kužne bolezni pri živini; dober kmetovavec ne sme zanemarjati razkuževanja hlevov in mlekarskih prostorov. Naše čitatelje opozarjamo na inserat tvrdke Franz Wilhelm & Co., Wien, ki priporoča uporabo znanega razkuževalnega sredstva: surovega lizoforma. Previden gospodar žrtvuje rad par kronic za razkužitev svojih hlevov, kajti on zna dobro, da je ceneje varovati živino pred boleznijo, nego jo dati lečiti, ko je že zbolela.

Tržna poročila.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruza		Prroso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	13	—	9	—	9	50	10	—	8	50	10	50
Ormož	50	11	—	9	—	9	—	11	—	8	—	—	—
Gradec	50	13	60	10	13	10	—	11	42	8	55	9	63
Ljubno	50	13	50	9	90	9	50	11	50	9	—	—	—
Maribor	50	11	50	8	25	9	—	10	50	8	25	9	—
Ptuj	50	12	—	9	—	10	—	12	—	8	50	9	—
Inomost	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec	50	—	—	20	93	—	—	21	14	18	18	—	—
Ljubljana	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pešt	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd	50	12	70	10	75	9	—	11	40	8	50	—	—
Dunaj	50	—	—	20	93	—	—	21	14	7	99	—	—
Linc	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	10	—	12	—	2	50	2	—	3	—	2	—
Ormož	50	10	—	9	—	4	—	3	—	3	—	2	80
Gradec	50	10	75	—	—	2	45	2	43	2	25	—	—
Ljubno	50	—	—	18	—	4	—	3	50	4	—	3	—
Maribor	50	9	—	11	25	1	50	—	—	1	75	1	25
Ptuj	50	9	—	—	—	3	50	2	90	3	70	2	50
Celovec	50	20	94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 29. maja do 4. junija 1911. Pripeljalo se je 31 vozov s 463 metriskimi stoti sena in 23 vozov s 171 metriskimi stoti slame, in je bil slabše obiskan ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 4.— do K 5.70, sladko od K 4.— do K 5.80; ržena slama od K 4.— do K 5.—; pšenična slama od K 4.— do K 4.80, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejem z rogato živino dne 8. junija 1911. Prignalo se je 130 volov, 43 bikov, 121 krav, 6 živih telet in — konj, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Gornje Štajersko: 20 volov, 7 bikov, 7 krav, — telet; Maribor: — volov, — bikov, — krav, — telet; Ptuj: — volov, — bikov, — krav, — telet; Predarlberško: 18 volov, — bikov, — krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, krav, — telet; na Češko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: 1 vol, — bikov, 80 krav, — telet; Kranjsko: 9 volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže. Klavni voli, tolsti od K 96.— do K 106.— (izjemoma K 110.—), poltolsti od K 88.— do

K 96.—, suhi od K 80.— do K 84.—; voli za pitanje od K —.— do K —.—; klavne krave, tolste od K 76.— do K 92.—, poltolste od K 62.— do K 74.—, suhe od K 56.— do K 60.—; biki od K 88.— do K 100.—; dojne krave do 4. teleta od K —.— do K —.—; črez 4. tele od K —.— do K —.—; breje od K —.— do K —.—; mlada živina od K 84.— do K 96.—.

Sejem klavne živine dne 9. junija 1911. Zaklana živina: 846 telet, 1796 svinj, 10 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.44 do K 1.52; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.52 do K 1.56; nemške mesne svinje od K —.— do K —.—; nemške pitanske svinje od K 1.46 do K 1.50; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; ogrske pitanske svinje IIa od K —.— do K —.—; mesne svinje od K 1.46 do K 1.56; bosnjaške pitanske svinje, debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K .94 do K 1.—; kozlički in jagnjeta od K 6.— do K 10.—. Cene so neizpremenjene.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 26. junija v Lipnici*; v Ribnici* okr. Marnberg; pri Sv. Križu, okr. Ljutomer; v Cmurku*; pri Sv. Janžu**, okr. Arvež.

Dne 27. junija na Ponikvi**, okr. Šmarje pri Jelšah; pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju**, okr. Ptuj.

Dne 28. junija na Ptuju (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v mestu Mariboru*; na Bregu pri Ptuju (svinjski sejem).

Dne 29. junija na Gomilici, okr. Lipnica.

Dne 30. junija na Spodnji Poljskavi*, okr. Slov. Bistrica; v Trnovcu**, okr. Ptuj; na Olimjem**, okr. Kozje; v Sopotah**, okr. Brežice; na Gomilici**, okr. Lipnica; v mestu Gradcu (sejem z malo klavne živino); v Zrečah**, okr. Konjice; na Ponikvi*, okr. Šmarje pri Jelšah; pri Sv. Petru**, okr. Gornja Radgona; v Rajhenburgu**, okr. Sevnica.

Dne 1. julija v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 2. julija na Polenškaku, okr. Ptuj.

Dne 3. julija na Tinjskem**, okr. Šmarje pri Jelšah; na Ptujski (Črni) gori**, okr. Ptuj; na Bregu pri Ptuju*; v Št. Ilju pod Turjakom**, okr. Slovenji Gradec; v Velenju**, okr. Šoštanj; v Celju*; v Ormožu**.

Dne 4. julija na Vuzenici**, okr. Marnberg; v Vojniku*, okr. Celje; v Ormožu (svinjski sejem); v Podplatu**, okr. Rogatec; v Radgoni*; v Vidmu*, okr. Brežice.

Dne 5. julija na Ptuju (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Lučah (sejem z drobnico), okr. Arvež; v Peklu**, okr. Slovenska Bistrica.

Dne 6. julija na Bregu pri Ptuju (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogatino in konji); v Spielfeldu*, okr. Lipnica.

Uredništva

raznih listov opetovano opozarjamo, da e ponatiskovanje člankov iz „Gospodarskega Glasnika“ dovoljeno le, če se navede, odkod so vzeti. Ponatiskovanje brez navedenega vira pa ni le nehonetno, ampak je tudi postavno kaznjivo.

Uredništvo „Gospodarskega Glasnika“.

Najnovejše in najboljše škropilnice za gnojnice,

tudi prevozne, za škropljenje in napolnjevanje sodov. Ne rjavijo in ne zamrznejo. Vodoravno nesejo do 20 m.

— Ceniki gratis in franko. —

Prva moravska tvornica za vodovode in sesalke

Ant. Kunz, c. in k. dvorni dobavnik, **Mähr.-Weißkirchen.**

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

Št. 16.999.

I. Vabilo

na

XI. redni zvezin zbor

Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem

ki se vrši v četrtek, dne 22. junija 1911, ob 11. uri predpoldne v stanovski hiši v Gradcu.

Dnevni red:

1. Otvoritev zvezinega zbora po predsedniku.
2. Čitanje zapisnika X. rednega zvezinega zbora, ki se je vršil dne 23. junija 1910.
3. Poročilo načelstva o opravljenem letu 1910.
4. Predložitev letnih računov in sestave premoženja za l. 1910; poročilo nadzorništva in sklepanje o uporabi čistega dobička.
5. Določitev visokosti letnih prispevkov udov in režijskih prispevkov od denarnega prometa.
6. Nove volitve, oziroma nadomestne volitve v odbor in nadzorstvo, kakor je to predpisano po pravilih.
7. Poročilo o stanju prašanja glede uvedbe starostnega, oziroma dosmrtnega zavarovanja za člane rajfajznovk.
8. Vprašanja, oziroma nasveti.

Vsak ud (zadruga ali društvo) ima brez ozira na število opravljenih deležev jeden glas na zvezinem zboru. K Zvezi pristopla društva in zadruga izvršujejo svojo glasovalno pravico po zastopniku, kateri se je že poprej pismeno naznanil zvezinemu odboru, zastopnik pa mora biti ud dotične zadruga ali društva. Udje Zveze ne smejo svojega glasu prepustiti drugim udom Zveze. Zastopanje večih zadrug ali društev po jednem zastopniku ni dopuščeno. Zadruga in društva, ki so se pridružila Zvezi, smejo poslati na zvezin zbor razen glasujočega zastopnika tudi druge osebe izmed svojih udov, ki pa se smejo zborovanja udeležiti brez glasovalne pravice. Letni račun, račun o dobičku in izgubi, sestava premoženja, predlogi na zvezin zbor o ti stvari in poročilo nadzorstva ležijo 14 dni pred skupščino v zvezini pisarni zvezinim članom vpogled.

V Gradcu, dne 1. junija 1911.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. z.

Zvezin zastopnik: F. Barta.

II.

Poročila glede blagovnega prometa Zveze.

1.

Kmetijski stroji in orodja.

Svoje p. n. člane in članice uljudno opozarjamo, da lahko vsled pogodb z mnogimi velikimi tvrdkami prodajamo za znižano ceno vse vrste kmetijskih strojev, kakor: pluge, brane, mlaticnice, mlince, obračala za seno, senske grablje, stroje za košnjo, trierje kakor tudi vsa druga najrazličnejša orodja in stroje za polje, travnik in vinorejo, kakor n. pr. tudi škropilnice za drevje in vinograde, žvepljavce i. t. d.

Prašanja in naročila blagovolite pravočasno poslati Zvezi gospodarskih zadrug v Gradcu.

2.

Dobava bakrene galice, žveplove moke in rafije.

Cena za Ia bakreno galico je vsled velikega povpraševanja in malih zalog v zadnjem času zelo poskočila.

Zveza je morala bakreno galico kupiti na novo za svojo zalogo, a za mnogo višjo ceno ko prej in zato je sedaj cena bakrene galice v prodaji na drobno tudi višja.

Fino zmlate in dvakrat rafinirane žveplove moke, kakor tudi Ia rafije pa ima Zveza še dovolj v zalogi.

Naročila na to blago se naj pravočasno pošljejo Zvezi, ker ne more Zveza prevzeti nobenega jamstva za brzo in ročno ekspedicijo.

Na željo se naznanijo cene na drobno.

3.

Spremenjena cena umetnih gnojil.

Cena za kostno moko-superfosfat se je pri vseh prodajnih pisarnah tvornic za fosfate podražila za 2 v pri kilogramodstotku fosforjeve kisline.

Čilski soliter stane sedaj od našega skladišča v Celju 28 K 50 v 100 kg, seveda dokler je kaj zaloge.

4.

Krmila.

Dokler bo kaj zaloge, oddajamo:

Pšenične otrobe, debele, 100 kg za 13 K 20 v;
fine, " " " 12 K 90 v
od železniškega kolodvora v Gradcu, brutto za netto (z vrečo vred).

III.

Pričakovani pridelek sadja na Štajerskem po stanju v začetku junija 1911.

Vkljub temu, da je sadno drevje letos razmeroma splošno dobro prezimilo in — razen po nekaterih spodnještajerskih krajih tudi lepo cvetelo, vendar bo, kolikor lahko sklepamo iz približno 90 poročil, ki so nam došla v času od 1. do 10. junija iz raznih delov dežele, letošnji pridelek že tretji po vrsti, ki bo komaj srednji.

Tega je, kakor lani, krivo neugodno vreme ob času cvetja, ker je ravno v tem času dolgo in močno dežilo.

Posebno hudo bo ta ujma zadela sadno drevje, pred vsem jabolka, ki so pri naši trgovini s sadjem vedno odločala; največ trpijo pri tem zgodaj zrele vrste in oni sadunosniki, ki ležijo bolj nizko.

Mnogo bolj je ugajalo vreme cvetju grušek, ki se je razvilo nekoliko prej; gruške kažejo skoro splošno dobre nastavke, posebno pa še črešnje, ki bodo v kratkem dale dober do zelo dober pridelek.

Marelice, breskve, slive in orehi (prvi dve vrsti sta na Spodnjem Štajerskem ponekodi trpeli vsled poznih mrazov med cvetom) obetajo poprečno v krajih, ki prihajajo za ta pridelek v poštev (dolina Rabe, Savinje, Drave, Save in ob spodnji Muri) zadovoljiv, tu in tam celo zelo dober ali vsaj dober pridelek.

Podrobnosti se lahko povzamejo iz priložene tabele, iz katere se vidi, koliko katerega sadja se v katerem kraju (približno, seveda!) pričakuje in koliko ga bo šlo v izvoz.

Da lahko naš položaj približno primerjamo tudi z onim po sosednjih deželah, navedemo iz onih avstrijskih kronovin, ki nas pri tem zanimajo, sledeče podatke: Nižja in Gornja Avstrija, Tirolsko, Moravsko, Kranjsko, deloma tudi Češko pričakujejo dober, Koroška, Šlezija, Galicija, Ogrska in Bukovina pa manj dober pridelek.

Tudi iz inozemstva so že znana poročila, ki bodo mogoče zanimala naše sadjarje. V Nemčiji se razen Saksonske, Pruske Šlezije, Württembergškega, Bavarskega in Badenskega, kjer pridelek ne bo ravno zadovoljiv, pričakuje srednji do dober pridelek, v Italiji, Belgiji in na Holandskem dober do zelo dober, v Srbiji pa kot manj ugoden, deloma celo zelo neugoden.

Kolikor se vidi iz tega začasnega pregleda, bode najbrže Italija, mogoče pa tudi Švica delala posebno štajerskemu sadju za mošt na nemških trgih občutno konkurenco, vsaj v prvi dobi, ko se začne sadje za mošt razpošiljati, ker bo Italija, kjer sadje prej dozori, kakor v letu 1907 v začetku edina gospodovala na sadnem trgu.

Kako se bo sadje prodajalo in po katerih cenah, pred vsem kako bodo šla v denar naša tako priljubljena zimska jabolka, o tem se danes še ne more nič ugibati, ker je vse to v veliki meri odvisno od kakovosti sadja.

O vsem tem in o nadaljnjih spremembah, ki jih bo mogoče še prineslo vreme, od katerega je sadje vedno kolikor toliko odvisno, o vsem tem bomo poročali v „Zadrugi“ meseca julija.

Pred vsem pa opozarjamo na to, da Zveza, oziroma nje vnovčevalnica za sadje ne le posreduje pri nakupu in prodaji sadja, ampak da sedaj tudi sama naravnost kupuje in prodaja moštno in namizno sadje, najrajši v celih vagonih; v ta namen je sklenila z realnimi domačimi in inozemskimi odjemavci primerne pogodbe, ki ji omogočajo v tej stvari direktno, zanesljivo, reelno in dobičkonosno poslovanje.

V korist štajerskih sadjarjev in da tudi v trgovini s sadjem ustvarimo organizacijo, ki ima namen skrbeti za direktno prodajo pri posameznikih in celih skupinah po zadružni poti, se obra-

čamo do vseh svojih članov, oziroma članic s prošnjo, naj se te uvedbe v obili meri poslužujejo in nam blagovolijo že sedaj naznaniti, koliki pridelek pričakujejo sami, oziroma v svojem okolišju, ki jim je odločen za delovanje, kako in katero sadje bi ponudili (naj se natančneje navedejo sorte!), da lahko pravočasno poskrbimo vse potrebno za prejemanje in oddajo sadja.

Da si obojestransko zasiguramo množino sadja, ki jo hočemo kupiti, dajemo na željo primerni predjem. Kolik predjem in pod katerimi pogoji ga dajemo in kako bomo sadje prevzemali, o tem daje natančnejša pojasnila vnovčevalnica za sadje pri Zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem v Gradcu, Franzensplatz 2.

mudoma naznaniti, če so pripravljeno živino že prodali ali iskano kje drugje kupili.

Posredovalnica ne prevzame za pravilnost podatkov v ponudbah in glede zanesljivosti in poštenosti pozameznih strank nobene odgovornosti. Kupcem se priporoča, naj vprašajo z dopisnico, ali je živina še na prodaj, predno se peljejo k ponujavcu.

Zaradi formularjev za prijave in sploh vseh stvari, ki zadevajo označeno posredovalnico, naj se interesi obrnejo naravnost na Zvezo gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz 2/I.

Sadjarski okraj		Jabolka	Hruške	Češnjice in slive	Marelice in breskve	Črešnje	Orehi	Poprečno se je v letih 1899-1910 razposlalo metrskih stotov	Po sedanjem stanju se za leto 1911 pričakuje metrskih stotov
1. Nižnja dolina: Aussee, Gröbming, Irnding, Schladming, Liezen, Murau		2-3	2	3	—	2	—	170	250
2. Gornja Murina dolina: Murau, Leoben, St. Lambrecht, Neumarkt, Oberwölz, Oberzeiring, Judenburg, Knittelfeld, Sekkau, St. Michael, Mautern, Trofaiach		2-3	3-2	3-4	—	2	—	900	1.200
3. Muričina dolina: Bruck o. M., Neuberg, Mürtzschlag, Krieglach, Afenz, Kindberg, Mariazell		2	2	3	3-2	1	—	650	800
4. Žabniška in Bistriška dolina: Friedberg, Vorau, Birkfeld, Pöllau, Ilz, Stubenberg, Burgau, Hartberg, Fürstenfeld		2-3	2-4	3-5	3-4	1-2	—	45.500	55.000
5. Raabina dolina: Weiz, St. Ruprecht o. R., Gleisdorf, Feldbach, Fehring, Kirchbach		3-2	2-3	2-3	3	2-1	3	70.300	75.000
6. Graška Murina dolina: Gradec, Voitsberg, Köflach, Hitzendorf, Peggau, Frohnleiten, Übelbach, Semriach, Kumberg		4-3	2-3	3-2	2-3	1-2	3-4	61.850	85.000
7. Lipniška Murina dolina: Wildon, Lipnica, Stainz, Lonč, Ivnic, Ernovž, Spielfeld		4-3	2-3	2-3	3	2-1	2-3	42.100	25.000
8. Spodnja Murina dolina: Cmurek, Radgona, Straden, Ljutomer		3-4	2	2	2-3	3-2	2-3	25.450	18.000
9. Dravina dolina: Maribor, Pesnica, St. Ilj, Sv. Lenart v Slov. gor., Rogatec, Slovenja Bistrica, Ptuj, Ormož, Slovenji Gradec, Marnberg		4-5	3-2	3-2	3	2-2	3	65.300	20.000
10. Savinjska dolina: Celje, St. Jurij, Konjice, Poljčane, Laško, Mozirje, Soštanj		4-5	2	3	3-4	1-2	2	10.100	6.000
11. Savina dolina: Zidani most, Brežice, Sevnica, Rajhenburg, Kozje		3-4	2-3	3	2-3	2-3	3	6.700	5.000
Skupaj								329.020	241.250

Pomen v tej tablici porabljenih števil: 1 = zelo dober, 2 = nadsrednji, 3 = srednji, 4 = podsrednji, 5 = zelo slab pridelek se pričakuje. Črta pomeni, da se tista vrsta sadja v onem kraju ali sploh ne prideluje ali pa v zelo neznatni meri.

IV.

Izkaz o kontokorentnem poslovanju Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem meseca maja 1911. (Promet z denarjem in blagom).

A. Posojilnice.

Posojilnice	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Kredit		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 30. aprila 1911	—	—	8.339.225	96	3.504.845	17	—	—
Promet maja 1911	310.727	37	283.455	20	208.990	11	158.687	12
Skupaj	310.727	37	8.622.681	16	3.713.835	28	158.687	12
Proč vračila	—	—	310.727	37	158.687	12	—	—
Stanje dne 31. maja 1911	—	—	8.311.953	79	3.555.148	16	—	—

B. Druge kmetijske zadruge in društva.

Kmetijske zadruge	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Kredit		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 30. aprila 1911	—	—	2.806	—	1.340.768	50	—	—
Promet maja 1911	—	—	—	—	1.316	94	11.971	27
Skupaj	—	—	2.806	—	1.342.085	44	11.971	27
Proč vračila	—	—	—	—	11.971	27	—	—
Stanje dne 31. maja 1911	—	—	2.806	—	1.330.114	17	—	—

Ves promet posojilnih društev Zveze meseca maja 1911	K	961.859-80
Ves promet ostalih gospodarskih zadrug in društev meseca maja 1911	"	13.288-21
Stanje vseh vlog koncem maja 1911	"	8.314.759-79
Stanje vsega kredita „ 1911	"	4.885.263-33
Uvoz blaga v maju 1911	"	185.220-14
Izvoz „ „ 1911	"	232.835-44
Skupni promet meseca maja 1911	"	418.055-58

Število pridruženih posojilnih društev koncem maja 1911: 278.

Število ostalih pridruženih gospodarskih zadrug in društev koncem maja 1911: 81.

V.

Posredovalnica za prodajo plemenske in vprežne živine.

Pregled ponudeb in naročil.

Pozor!

Od Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem ustanovljena posredovalnica za prodajo plemenske in rabne živine priobčuje spiske ponudeb in zahtev

za plemensko in rabno živino (govede, svinje, ovce, koze), da lahko stopijo interesi med seboj v direktno tržno zvezo.

Niti kupec niti prodajavec nista s svojo prijavo obvezana, da bi morala živino prodati ali kupiti le s posredovanjem Zveze; to jima je popolnoma prepuščeno na prosto roko.

Delovanje posredovalnice in prejem ponudeb sta popolnoma brezplačna. Pač pa morajo vsi, ki se poslužujejo Zvezine posredovalnice, Zvezi ne-

Hugo pl. Baltz, graščina Hollererhof pri Gratweinu, na čas brejo kravo, ki bo proti koncu maja dobila 6. tele, nad 550 kg težko; 2 molzni kravi, 450 do 550 kg težki, ena med njima nosi šesto tele.

Franc Pečar, nadučitelj in posestnik v Rimskih toplicah, 2 pitana vola, štiriletna, zelo debela, 1350 kg težka.

August Aftenberger, po domače Loder v Lohngrabnu, pošta Sv. Robert ob Rabi, lisastega bika, 16 mesecev starega, 400 kg težkega, 460 K.

Franc Klemenčič v Godomercih, pošta Mala Nedelja pri Ljutomeru, 10 prašičkov, 3 mesece starih, 5 merjascev, 5 prasic, drugi rod od yorkshirske prasice.

Karl Kanter, posestnik v Bierbaumu, okraj Fürstenfeld, bika, starega 1 leto in 2 meseca, 400 kg težkega, vzhodnještajerske lisaste pasme.

Anton Haas, po domače Fassmüller v Kirchbachu, 3 pincgavske telice, čistopasemske, stare 11 mesecev, 1 leto in 1½ leta.

Franc Schneider, na Boču št. 54, Gornja Kostivnica, pošta Podplat pri Poljčanah, 10 mladih svinj od dveh prasic, 7 tednov starih, po 14 K.

Rajmund Leimberger v Fischbachu, kravo, od 26. oktobra 1910 sem brejo s 4. teletom.

Anton Geiregger v Fischbachu, kravo s 4. teletom vred, starim tri tedne, težko 450 kg, za 650 K.

Karl Winkler v Št. Ilju v Slov. gor., plemenskega ali mladega bika, čiste krvi, pincgavca, lepo raščene. Proda ga, ker nima zanj pravega prostora.

Franc Resch, po domače Kotz v Waldu, pošta Stainz, 2 murodolska vprežna vola, težka 1100 kg.

Janez Wassner, po domače Sommersberger, Aussee, pincgavskega plemenskega bika (z dokazilo dveh rodov od vpisanih plemenskih živali pri pincgavski živinorejski zadrugi v Aussee), krotkega, porabnega za vprego in za skok do brega, 2½ leta starega, 190 cm debelega, 550 do 600 kg težkega, za 600 K.

Janez Scherr, po domače Trattner, v Flambergu, pošta Sv. Nikolaj v Sausalu, 2 vprežna vola,

mešane barve, 3½ leta stara, 1100 kg težka, po 96 K za 100 kg; 2 vprežna vola, pingavska križanca, 4 leta stara, 1100 kg težka, po 96 K za 100 kg.

Prosimo, da se naj v bodoče pri ponudbah navede približna živa teža in cena.

Naročila:

Janez Schiefer v Pruggenu pri Gröbmingu, kupi 1 kožo s 4—5 l mleka na dan, ali pa Sanensko kožo.

Viktor Glaser v Rušah pri Mariboru, bike in mlajino pingavske pasme;

Podružnica Ernovž, 3 dveletne bike muredolske pasme in dva enoletna bika muredolske pasme;

Graščina Baltahof, Kumberg pri Gradcu, enoletnega bika pingavske pasme in 10 molznih krav, že dolgo brejih s prvim do četrtim teletom, pasma katerakoli;

Jožef Ivačič, posestnik v Zagorju, pošta Pilštanj, dva lepa mlada vola, triletno brejo kravo in 2 breji muredolski telici;

Irma Trattenschek, posestnica, Kastelitzhof, pošta Gornja Sv. Kunigunda pri Mariboru, 2 polletni marijadvorski plemenski telici;

Jožef Stoisser, Št. Andraž v Sausalu, 4 vprežne vole muredolske pasme.

Hugo pl. Baltz, graščina Hollererhof pri Gratweinu, 2 kravi z novim dojivom, le z zamenjati 11 l se kupita ali zamenjata za brejo kravo.

Podružnica Gleinstätten kupi 6 do 8 molznih ali brejih krav s 3. do 4. teletom, pasma katerakoli.

Ponudba surovega masla:

Janez Pierer, po domače Hainzl, v Št. Ilju, pošta Thörl pri Aflenzu, odda sedaj po 5 do 6 kg, pozneje pa po 10 do 12 kg na teden centrifugiranega planinskega surovega masla. Pošiljal bi ga enkrat ali dvakrat na teden.

Nalezljivo vnetje sramnice (maternice) povzroča

mlekarstvu

neizmerno škodo in okuži vso živino v hlevu, če se proti temu zlu takoj ne nastopi. Sredstvo „Bissulin“ je brez vsakega vonja in odstrani takoj in gotovo omenjeno bolezen; dobi se pa samo proti živino-zdravniški naredbi. H. Trommsdorff, tovarna za kemične izdelke, Aachen. 248—9

Lekarnarja A. Thierryja balzam

edino prišten z zeleno nuno kot varstveno znamko. Postavno zavarovan.

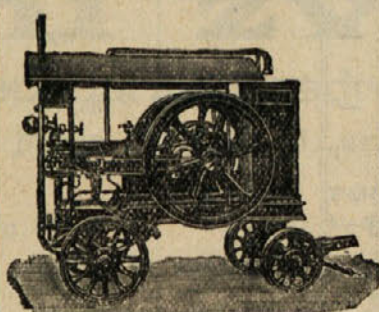
Vsako ponarejanje, posnemanje in prodaja drugega balzama z varljivimi znamkami s kazensko zasleduje in strogo kaznuje. — Ta balzam je zanesljivo sredstvo pri vseh boleznih dihal, kašlju, hručenju, hripavosti, katarju gola, prsnih bolečinah, pljučnih boleznih, posebno pri influenci, boleznih v želodcu, vnetju jeter in vranice, pomankanju apetita, slabi prebavi, zapetosti, boleč v zobeh in ustih, trganju po kosteh, opeklinah, prišči i. t. d. 12/2 ali 6/1 ali 1 velika specialna steklenica K 5.—

Lekarnarja A. Thierryja edino pristna centifolijska maža zanesljivo sredstvo pri ranih, oteklinah, vnetjih, tvorih, odstrani vse tuje stvari iz telesa in večkrat prihrani zelo boleče operacije. Pomaga celo pri zelo starih ranah i. t. d. 2 lončka staneta 3 K 60 v. Dobi se v lekarni pri angelju varhu Adolfa Thierryja v Pregradu pri Rogateu. Tudi v večini apotek, na voliko pa v trgovinah z medicinskimi drogami. 224a—19

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apothekens des A. Thierry in Pragrad bei Rehrisch-Sauerbrunn.

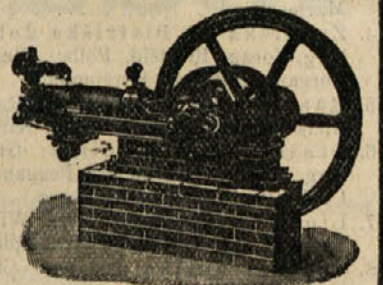
1 do 2 vinarja je obratnih stroškov na uro in HP pri mojih patentiranih oljnih motorjih z visokim tlakom od 16 HP naprej.

4 do 5 vinarjev : pri mojih Petrolin motorjih in lokomobilah : kakor 2 do : stoječih motorjih. 10 HP tudi pri

Tovarna za motorje
J. Warehalowski
DUNAJ, III., Paulusgasse 1.

Na tisoče motorjev v rabi. Ceniki zastoj. Ugodni pogoji za plačevanje. Na razpolago tudi že rabljeni petrolin motorji.

Ge Kometovi mlinci
so dandanes najboljši za dobivanje debele in fine melle, ker so opremljeni s Hellerjevimi umetnimi mlinskimi kamni, kojih ni treba nikdar ostriti in kojih kakovost je neprekosljiva. Priporočamo nadalje brusne kamne vsake vrste v najboljši kakovosti.

Prva tovarna za umetne mlinske kamne in gradajo mlinov v Sandovu pri Češki-Lipli.

Komanditna družba **E. J. Heller.**
Iščajo se zastopniki. 415b/10—24

Proti kugi v gobcu in na parkljih se priporoča

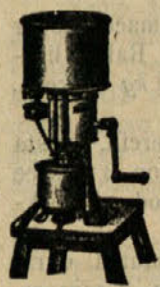
Matalé

kot najboljšo, brzo učinkujoče sredstvo, ki nima ne vonja ne postranskih škodljivih posledic. Po 48 urah začne živina zopet jesti in daje zopet navadno množino mleka. Preskušeno pri c. in k. najvišjih famil. posestvih v Holiču. 1 steklenica, ki zadostuje za 2—3 živinčeta stane K 3.50.

Glavni odpošiljatelj: Lekarnar OTON LENK v Holiču pri Hodoninu, Ogrsko. 176—6

Izvirna „Melotte“

je v alpskih deželah najbolj priljubljena in razširjena

mlečna centrifuga.

Močno in solidno narejena. Posname izborno in ne potrebuje nobenih popravil.

Ker je zelo preprosta, lahko dela vsak otrok ž njo.

Zajamčen je najboljši uspeh in najbolj natančen posnetek.

Konkurenčne stroje zamenjamo za „Melotte“ Model 1909 je v marsčem zboljššan. 45—12 Dobri zastopniki zaželjeni.

Melotte-Werke, Dunaj, IV. Mayerhofg. 16.

Oznanila

v „Gospodarskem Glasniku“ dosežejo pri veliki izdaji največjo razširjatev.

Gospodje naročevalci

se uljudno naprosijo, da se pri naročevanju blaga sklicujejo na naš list.

Razsajajoča

kuga v gobcu in na parkljih

povzroči, da se zmanjša strašno itak že maloštevilno govedo in poveča na drugi strani skrbi kmetovavčeve.

Stvar se pa lahko še poslabša, če se kmetovavci ne lotijo takoj pravočasno temeljitega razkuževanja svojih hlevov, kajti le na tak način se more omejiti razširjanje kuge.

Desinfekcija (razkuženje) hlevov pa se enostavno in ceno izvede na sledeči način:

V 100 litrih mehke vode se raztopijo 3 kg surovega lizoforma; s to raztopino se pomijejo vsi predmeti, cela hlevska oprema in deli v hlevu; tudi mlečna posoda se ima izplakniti s to tekočino, bodisi da je posoda iz kovine ali lesena; enako tudi vsi škafi, vedre, deskice in mize za sir, nastavci i. t. d.

Pobelimo hitro stene v hlevih na novo ter primešajmo apnu 3% raztopine surovega lizola.

Izperimo s čopičem in 2% tekočino vsak dan gobec in bolne parklje naše okužene živine.

Surov lizoform je med vsemi do sedaj znanimi razkuževalnimi sredstvi najzanesljivejše, najzdatnejše in radi tega tudi najcenejše sredstvo. Razen tega se sme dati vsakemu v roke, ker ni strupeno in kar je velike važnosti je to, da surov lizoform nima nikakšnega vonja (smradu) in je radi tega uporaba za ljudi in živino mnogo prijetnejša, nego smrdljiv karbol in kreolin.

Nujno potrebno pa je, da se ne razkužijo samo že okuženi hlevi, ampak tudi morebiti še neokuženi; kajti le na tak način pridemo z gotovostjo razširjanju kuge v okom.

Kdor je poskusil le enkrat surov lizoform, ta ostane gotovo pri njem.

Prodajalne cene surovemu lizoformu na Dunaju proti povzetju:

V pločevinastih (plehnatih) kanglah po 2½ kg K 6.— po 10 kg K 20.—
„ 4½ „ „ 10.— „ 25 „ „ 47.—
Zabaljenje zastoj. „ 50 „ „ 85.—

Pri nabavi sodov po 100 in 200 kg posebno znižane cene.

Franz Wilhelm & Co, Wien, III., Kolonitzgasse 2.

Superfosfati

rudninski in živalski, so preskušeno najzanesljivejša in najcenejša fosforjeva gnojila za vsakovrstno

zemljo.

Vsebina strogo zajamčena!

Jamči najhitrejše učinkovanje in najbogatejše pridelke!

Za jezensko setev neobhodno potrebno!

Nadalje ponuja amonijakove, kalijeve, soliterne superfosfate iz vseh skladišč za umetna gnojila in pri trgovcih z umetnimi gnojili, kakor po kmetijskih družbah in zadrugah.

Pisarna v Pragi, Prikopi 17.